

10 Strakstiltak - Anlegg

Formålet med å utarbeide strakstiltak er å:

- ✓ bistå selskapene med å komme i gang
- ✓ peke i riktig retning
- ✓ gi et verktøy for å bli robuste ift. kommende krav og regelendringer

1. Innføre et ledelsessystem på selskapsnivå som ISO14001, Miljøfyrtårn eller tilsvarende

Hvorfor?

- ✓ effektiviserer, forbedrer og systematiserer miljøarbeidet
- ✓ sikrer samsvar med lover, forskrifter og egne krav
- ✓ reduserer risiko for at noe skjer – forebyggende arbeid
- ✓ minimerer miljøkonsekvenser når noe skjer – korrigerende arbeid
- ✓ imøtekommer forventninger og bekymringer fra interessenter
- ✓ gir et positivt inntrykk av virksomheten og et godt omdømme

2. Definer miljøambisjoner i tidlig fase i alle prosjekter

Hvorfor?

- ✓ sikre at alle i prosjektet jobber mot et omforent mål og for å sikre god balansering av ulike kvaliteter. Mål gir retning.
- ✓ ambisjonsnivået innenfor ulike bærekraftaspekter bør følge selskapets bærekraftstrategi
- ✓ imøtekommer forskriftskrav (§ 9-1. Generelle krav til ytre miljø)

Materialvalg og avfallshåndtering

Mål anleggsperiode

- Bygging av ny E16 Bjørnum – Skaret skal føre til produksjon av minst mulig avfall.
- Det skal utføres kildesortering av avfall for å legge til rette for ombruk og gjenvinning.
- Alt farlig avfall skal behandles forskriftsmessig.

Mål driftsfase

- Materialer som anvendes i veganlegget skal ha lang levetid og kunne produseres på en bærekraftig måte.

3. Reduser klimagassutslipp fra materialbruk

Hvorfor?

- ✓ Utslipp fra materialer utgjør en stor andel av utslippene fra anleggsprosjekter
- ✓ Beviste valg av materialer kan redusere utslipp, også med ingen økte kostnader

Hvordan?

- ✓ Bruk EPD-er (Environmental Product Declaration) aktivt for å velge de mest klimavennlige materialene. Start med de største driverne i ditt prosjekt, som ofte er betong, stål, asfalt, pukk og grus

- ✓ Et samarbeid mellom Byggherre, entreprenør, og leverandør utviklet lavkarbon sprøytebetong
- ✓ Bybaneprojektet D12 i Bergen var det første projektet som brukte lavkarbon sprøytebetong
- ✓ I prosjektet «E08 Ny Vannforsyning Oslo», har Oslo kommune som første byggherre stilt krav til bruk av lavkarbon sprøytebetong

4. Vurder bruk av utslippsfrie og fossilfrie maskiner og utstyr på anleggsplassen i samråd med byggherre

Hvorfor?

- ✓ Ca. 30 % av utslippene i Norge kommer fra transport
- ✓ Fra 2022 ble det forbud mot å bruke mineralolje til byggvarme og –tørk

Hvordan?

- ✓ Lag en plan for reduksjon av utslipp i anleggsfasen i samarbeid med byggherre
- ✓ Få tips til hvordan du kan stille krav til underentreprenører ved å lese veilederen «Veileder utslippsfrie bygge- og anleggsplasser».

«I tidlig fase arrangerte vi oppstartsmøte med «fossilfri drift» som tema. Byggeledelse, prosjektledelse og relevante UE'er var tilstede. Forventninger, muligheter og begrensninger ble diskutert. Vår erfaring er at dette gir læring, tillit og rom for nytenkning»

5. Sette mål på avfall, om- og gjenbruk

Hvorfor?

- ✓ Byggebransjen står for ca. 25 % av avfallsproduksjon i Norge og er en svært lineær bransje.
- ✓ Det ligger store verdier knyttet til reduserte mengder avfall, ombruk og gjenvinning og en mer kostnadseffektiv håndtering av materialstrømmer, både økonomiske og miljømessige verdier

Hvordan?

- ✓ gjennomfør en kartlegging av forventede avfallstrømmer fra planlagt prosjekt
- ✓ vurder muligheten for ombruk på eget eller andre prosjekter

6.Vurder å gjennomføre BREEAM Infrastructure (CEEQUAL) for prosjekter over 200 mnok

Hvorfor?

- ✓ *Godt rammeverk for arbeid med bærekraft*
- ✓ *Pusher i retning av forbedring*
- ✓ *Tvinger frem implementering – prosessfokus*
- ✓ *3. Parts verifikasjon – øker troverdighet*

- ✓ Hybrid frontlastere til tunneldriving
- ✓ Bevisste valg av fjellsikringsmiddel – gav reduksjoner tilsvarende ett bygg
- ✓ Minimering av plastforurensning til hav
- ✓ Ivaretakesle av omgivelsene

7. Vurder arealbruk og trasevalg, og legg plan for hvordan eksisterende naturmangfold kan bevares og klimareduksjon sikres

Hvorfor?

- ✓ FNs naturpanel slår fast at vi må stanse tap av biologisk mangfold
- ✓ Ubebygde arealer kan inneholde store lagre av karbon.
- ✓ Ca. 12 % av de globale utslippene er knyttet til arealbruksendringer
- ✓ I 2019 kom de første føringene knyttet til temaet, nasjonale forventninger til regional og kommunal planlegging- «ved reduksjon av klimagassutslipp skal dette inkludere arealbruksendringer

Hvordan?

- ✓ masseoptimalisering
- ✓ reduserer risiko for spredning av fremmede arter
- ✓ tilbakeføring og revegetering av område

8. Bruk system for og jobb med utfasing av miljøfarlige stoffer

Hvorfor?

- ✓ Alle virksomheter som bruker produkter med innhold av kjemisk stoff som kan være helse- og miljøfarlige, plikter å vurdere om det finnes alternativ med lavere risiko. Virksomheten skal i så fall velge dette alternativet, hvis det kan skje uten urimelig kostnad eller ulempe (§3a i Produktkontrolloven)

Hvordan?

- ✓ Lese veilederen om hvordan unngå helse- og miljøskadelige stoffer i bygg som er relevant også for anleggsprosjekter.
- ✓ Veilederen gir en oversikt over lovverket, hvilke produktgrupper som kan inneholde helse- og miljøskadelige stoffer, samt hva slags merking og dokumentasjon du kan etterspørre.

- ✓ Bygg- og anleggsbransjen er blant bransjene som bruker mest kjemikalier.
- ✓ Bransjen bruker blant annet store mengder av lim, skum, smøremidler, rengjøringsmidler, oljer, maling og isolasjonsmaterialer.
- ✓ Ca. 10% av produktene vi bruker i bygg og anlegg i Norge anses som farlige.
- ✓ Skanska Norge bruker per i dag ca. 4.000 ulike kjemikalieprodukter, av disse over 330 anses som farlige for helse og/eller miljø.
- ✓ Vi utfører sentrale substitusjonsvurderinger på de mest brukte farlige produktene

9. Utfordre standard praksis og tilrettelegge for innovasjon

Hvorfor?

- ✓ Den norske anleggsbransjen er under et økende press for å finne løsningene som gir de utslippskuttene som trengs for at Norge skal nå sine klimaforpliktelser
- ✓ Økt innovasjonstakt er avgjørende for å lykkes med å nå klimamålene

Hvordan?

- ✓ Foreslå oppstartsworkshop hvor dere signaliserer positiv holdning til innovasjon
- ✓ Vær positiv til forsknings- og utviklingsprosjekter
- ✓ Prøv ut nye løsninger innenfor kontraktens rammer

10. Optimaliser konstruksjoner i den hensikt å redusere klimagassutslippene i samråd med byggherre

Hvorfor?

- ✓ God planlegging er et viktig miljøtiltak. Optimalisering – fra design via konstruksjon og ut livssyklusen av prosjektet, inkludert vedlikehold og operasjon – har et stort potensial for reduksjon av klimagasser

Hvordan?

- ✓ Bruk mulighetene hvor man kan bidra til optimalisering, hvor dere også kan benytte dere av deres kompetanse på drift- og vedlikehold

«Lokal bruk av 160 000 m³ med stein til heving av fotballbane og vei»

Hvis maks 1,5 grader
er målet

■ Spørsmål ?